

Barnevernskritikere mobiliserer

Øystein Helmikstøl

journalist i Psykologtidsskriftet

Psykologer er sentrale i Kompetansenettverk for kvalitet i barnevern (KIB), som nylig ble stiftet. De ønsker at politikerne i valgkampen diskuterer en total forvandling av hele barnevernet.

– VI MÅ HEVE KVALITETEN i norsk barnevern. Systemet fungerer ikke i dag.

Det sier Harald Koht, professor emeritus i offentlig administrasjon ved Høgskolen i Oslo og Akershus.

Koht ble nylig valgt til leder da Kompetansenettverk for kvalitet i barnevern (KIB) ble stiftet hjemme hos psykologspesialist Einar Columbus Salvesen i Oslo. Salvesen har markert seg som en sterk kritiker av norsk barnevern, og han ønsker at en total omorganisering av barnevernet settes på dagsordenen fram mot stortingsvalget til høsten.

Salvesen frontet i 2015 en såkalt bekymringsmelding til Regjeringen om barnevernet. Bak bekymringsmeldingen sto en gruppe på noe over hundre fagfolk. Nå vil gruppen organisere seg bedre.

– Vi skal være faglige premissleverandører. Vi opplever i stadig sterkere grad å bli hørt og tatt på alvor. Nå etablerer vi oss som en organisasjon som offentlige myndigheter og andre aktører kan relatere seg til og henvende seg til, sier psykologspesialist Kjell Olaf Edvardsen, som ledet nettverkets første møte.

Vil varsle

I nettverkets mandat heter det at «Nettverket ønsker å varsle om tilfeller der utredninger fra barnevern og sakkyndige fremstår som overfladiske, subjektive og mangelfulle i forhold til sakenes kompleksitet, og likeledes tilfeller der vi støter på faglig sett spekulativ håndtering av fakta innen et uhyre følsomt område. Vi vil også arbeide for å motvirke misbruk av psykologiske tester, psykologisk teori, fagbegreper og diagnoser i barnevernssaker.»

Den nyvalgte lederen, Harald Koht, vil at de som får jobb i barnevernet, skal ha en mastergrad, og han vil ha en femårig utdanning av barnevernspedagoger.

– Nå heter det barnevernspedagoger, for utdanningen var beregnet til å utdanne personer til barnevernsinstitusjoner. At de i så stor grad er blitt trukket inn i saksbehandling i barnevernssaker, er utilsiktet, sier Koht, som forteller at hans interesse for barnevernet er ut fra brukermedvirkning.

– Barnevernet må få til et konstruktivt forhold til pårørende, og de talføre barna, sier Koht.

Kampsaker

Nettverkets styre går inn for å opprette frittstående, eksterne kompetanseteam som skal inn i alle barnevernssaker der det er snakk om akuttvedtak.

– Det er dette kompetanseteamet som bør gå i retten ved vurdering av omsorgsovertakelser. Når barnevernet ikke klarer å plassere barnet i familiens nettverk via dialog, så bør de sende saken videre til en annenlinjetjeneste, mener psykologspesialist Ester Solberg, som er KIBs nestleder.

Antallet barn med et akutt plasseringsvedtak økte med 70 prosent fra 2008 til 2013, og har deretter stabilisert seg, ifølge Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir).

– Vi er i verdenstoppen i antallet akutt plasseringer, og også i å unngå å bruke nettverket til barnet som skal plasseres, sier Solberg.

Hun mener dette handler om ideologi.

– Man har ment at barnets nettverk ikke forstår foreldrenes svakheter godt nok, og at de derfor ikke kan brukes.

KIB mener Norge må ta etter Sverige på dette feltet, og utvikle støtteprogrammer for at nettverket til barnet skal brukes i mye større grad enn nå. KIB mener også at barnevernsansatte bør ha autorisasjon som de kan miste hvis de begår alvorlige lovbrudd, som for eksempel å snakke usant i retten eller forfalske dokumenter.

ORGANISERER SEG Einar Columbus Salvesen (talsperson), Ester Solberg (nestleder), Harald Koht (leder), Kjell Olaf Edvardsen (kasserer) og Elvis Chigozie Nwosu (sekretær) i Kompetansenettverk for kvalitet i barnevern (KIB).

Kompetansenettverk for kvalitet i barnevern (KIB)

- Stiftet 23. mars 2017.

- Interimstyret: Harald Koht (leder), Ester Solberg (nestleder), Einar Columbus Salvesen (talsperson). Øvrige styremedlemmer: Elvis Chigozie Nwosu, Kjell Olaf Edvardsen, Kari Killén, Ragnhild Pettersen, Judith van der Weele og Sverre Asmervik.
- Mener at barnevernssystemet i Norge bør reorganiseres. Vil lovfeste plikt til å prøve familieplasseringer og bruk av familieråd slik at plassering hos fremmede blir unntak. Vil fjerne fylkesnemndssystemet. Vil fjerne Barnesakkyndig kommisjon. Vil ha obligatoriske organisasjonsutviklingsprogrammer «med vekt på den menneskelige faktor».
- Psykologtidsskriftet har blitt gjort oppmerksom på at Judith van der Weele og Sverre Asmervik nå har trukket seg fra styret.

Kilder: Referat fra stiftelsesmøtet og KIBs talsperson Einar C. Salvesen.